

POMAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

7. číslo

Budyšin, junij 1953

Lětnik 3

W swjatym Duchu zjednoćenstwo z Bohom / Jap. skutki 2. 1-13

Luby čitarjo! Přečitaj sebi cyle nutrnje přenje 13 stučki jap. skutkow. Snadž budžeš so prašeć: Što chce nam čłowjekam 20. lětstotka tutón wotrězk z biblije prajić? Što chce nas wučić? Trjebaju čłowjeko 20. lětstotka scyla hišće swjateho Ducha? Njewuńdžemy bjez njeho wjele lěpje? Njebj wjele lěpje bylo, cyrkej by nas z tym na pokoj wostajila?

Hižo zwonkownje bychmy so tola lěpje měli. Njetrjebali nje-dželu do cyrkwje chodźić, móhli tež nje-dželu na swojich polach abo w swjich džěłarnjach džělać. Štož nje-dželu na polach abo w džěłarnjach nadžělamy, njetrjebamy pōndželu wjace činić. A či, kiž praja, zo pōndžela skazy, štož so nje-dželu nadžěla, nimaju prawo. Što tomu mēniš, luby čitarjo?

Husto dosć so stawa, zo či něchtō rjeknje: Zo bych pobožny był, njetrjebam cyrkej, móžu so doma runje tak k Bohu modlić a do njeho wěrić. To móže w jednotliwym padže tak być, ale daj sebi to prajić: Žadyn přeswědčeny a sprawny křesćan njemōže wěčnje sam wostać, wōn pyta zjednoćenstwo z wěrjacymi a dyrbi tež tuto mēć. Jenička swěčka ženje telko swěcy njedawa kaž tysac swěčkow hromadže. Čim wjace swětla, čim mjenje čmy. Tak někotra swěčka, kiž je so zwoprědka rjenje swěčila, je w samoće hasnyła, a njeběše žana w bliskosci, z kotrejež móhla so zaso zaswěčić. Tak so tež tym pōndže, kiž so z wěstych přičinow cyrkwi zdaluja. Bōrže poslednja škrěčka wěry wuhasnje.

Tež naš Zbōžnik pytaše sebi mužow, z kotrymiž mēješe zjednoćenstwo. Druhdy wšak přeby-

waše w samoće, zo by so k nje-bjeskemu Wōtcej modlił a z tajkeje modlitwy čerpał nowe mocy za swoje džěło, ale přeco so zaso k swojim wrōci.

Tež naše modlitwy w čichich komorkach su nam posyljenje a trošt, ale w čłowjeskim žiwjenju mamy druhdy wěcy přewinyć, hdžež modlitwa jednotliwca nje-dosaha, ale hdžež dyrbi syła wěrjacych so modlić, zo by čěmnym mocam jich njeskutki zadžěwala.

Kōždy z nas dyrbi připōznać, a tež wě, zo tam njeporjadne a bjezradostne poměry knježa, hdžež Duch Boží žaneho mēstna nima. To njeplaci jenož za jednotliwego, to placi tež za swōjbu, za splahi, za ludy. Hdžež ma porjad, sprawnosć, wěrnosć, zjednoćenstwo a lubosć knježić, tam njemōžemy swjateho Ducha parować, přetož swjaty Duch je duch porjada a wěrnosće, duch lubosće a zjednoćenstwa. Je najwyši čas, zo do so džemy a sebi Ducha swjateho, kiž nas do wšeje wěrnosće wjedže, wot Boha wuprosymy.

Blud z njewěru tu rosće džen kōždy chroblišo; tuž brōnje z wysokosće nam podaj ryčerjo, chcył sčěrnosć do nas plodźić, nas sylnić we wěrje, tak čisće wuswobodźić wot wšeje bojósće.

Indiski křesćan wopyta jōnu wot křesćana natwarjeny mlyn, sebi tutón wobhlada a potom k swojemu misionarej rjekny: Mój bratře, sym w mlynje był a wulke mlynске kolo a wjele druhich koleskow widžał. To wšitko je so hibalo a wjerčalo jako by žiwe bylo. A nadobo so přesta wšitko wjerćeć, běše kaž

morwe. Tu při sebi myslach: Je wěrnō, dolhož woda na wulke kolo běži, je wšitko žiwe a so hiba, ale ručež woda přestanje bēžeć na kolo, je wšitko morwe. A dale wo tym přemyslowach a prajach: Runje tak je to z našej wutrobu. Naša wutroba je morwa kaž tamne kolo. Jelizo so Duch Zbōžnika do njeje wuliwa, potom wšitko we njej wožiwja a so pohibuje, a Duch Zbōžnika wobknježi cyleho čłowjeka, zo je widžeć a spōznać: tu je žiwjenje. Wotwlakujemy so pak wot tutoho žiweho bōjskeho Ducha, potom naša wutroba woslabnje a wšitko je we nas kaž morwe.

Tohodla, luby křesćano, nje-wostañ doma, hdyž zwony wołaju, ale dži do Božeho domu, w kotrymž je zjednoćenstwo wěrjacych. Tam je žōrlo žiwjenja, z kotrehož mōžeš čerpać za swoju wutrobu a za swoje žiwjenje mōć, kiž njeje z tutoho, ale tamneho swěta.

Pōj wěrnosće ty Ducho, wuč rucy stykować, za wěrnosć wotamkn wucho. blud, čmu chcył wotehnać; ach, zahor woheñ swjaty, swjeć ert a wutrobu, zo Chrystusej wšōn daty joh' swěru wuznaju. Me.

Wo cyrkwi

Prawa wěrna cyrkej je mala hromadka, nima žaneho abo maleho napohlada a leži pod križom. Ale falšna cyrkej je krasna, slawna, kčje a ma rjany a wulkotny pohlad kaž Sodom. Třoje sluša do cyrkwy a ju po prawym zdžerži: swěrnje wučić, pilnje so modlić a chutnje čerpić.

Bibliske hrono na mēšac junij 1953

Knježe, daj swojim wučobnikom, zo bychu ze wšej chroblosću Tvoje slovo řečeli.

Jap. skutki 4.29

Naša luba cyrkej

Tamne wulke Swjatki — wulce swjateho Ducha — chwali-my jako spočatk našeje křesćijan-skeje cyrkweje.

Kralestwa su mjez tym nastale a zašle, ale Knjezowa cyrkej je wostala!

Čłowjestwo je mjez tym pytujo a slědźujo wulko!ne wuspěchi mělo. Kolumbus namaka Ameriku. Ewropa potajkim njeje cyly swět, ale jenož mały džěl wulkeho swěta. Kopernikus, wulki syn pòlskeho naroda, je nam woči wotewril za wulkosć a majestotnosć Božeho swěta. Zemja njeje srjedzišćo Božej stworby. Slńco, mēsačk a hwězdy njesu male larnički na njebju, zo bychu nam džen a nóc rozswěćile. Naša zemja je mały, mólički džěl wulkeho swěta. My čłowjekoj pak smy w tutym swěće mjenje dyžli mała kuntwora, kotraž je někotre hodžiny njewobkedźbowana, njespōznata w roju swoje „njetrjebawše“ žiwjenje žiwa. Lékarstwu je so w stajnym sprōcniwym bēdženju radziło wuspěšnje přeciwo smjerći wojować. Čłowjek je džensa dlěje žiwy dyžli před lētstotkami. Wēdomosć je dopokazala, zo so njepřemēnja jenož wobličo zemje, ale tež zwērina a rostliny so stajnje dale wuwijaju. Konjace nohi mējachu w prawnym času pječ porstow. Haj, tež čłowjek mēješe něhdy hinaši napohlad dyžli džensa. Wšelcy mēnjachu, zo je z modernej wē-

domosću kōnc wēry přišol a nēkotryžkuli pobožny bojazny swoju wēru z tym zakitaše, zo přeješe abo njepřipōznawaše wuspěchi wēdomosće. My smy džensa mērniši a sej swojeje wēry wēšćiši a wēmy, zo mamy nadawk so k Bohu modlić: Wēdomosće a wustojnosće wuč sam po Tvojich pučach chodźić. Knjezowa cyrkej je wostala!

Čłowjeska towaršnosć je mjez tym ze wšelakimi formami a reformami spytala. Tež cyrkej je nazhonila mōcnu reformaciju, ale tola jenož tak, zo so džakowna dopomni toho, štož bē na jejnym spočatku — Božeho Ewangelija. Knjezowa cyrkej je wostala!

Ale je naša luba cyrkej byla swojemu Knjezej we wšem swērna? Njesu tež w stawiznach našeje cyrkweje čmowe doby? Njeje sama bjezbōžnosć so z časami do cyrkweje zadobyla? Goethe praješe wo cyrkwinskih stawiznach, zo su mēšeńca z bluda a surowosće (Mischmasch von Irrtum und Gewalt). Wjele surowosće a hrēcha je so stalo w mjenje Knjezoweje cyrkweje a tola tu wona hišće je — naša luba cyrkej. Z wulkej mōcu a lesnosću je ju přeco zaso nadbēhowal jako zjawny njepřecel z krwawnym přescēhowanjom abo jako falšny přecel z wjele strašnišimi pospytami jej wēru do Zbōžnika skazyć. Knjezowa cyrkej tu je! Dokelž je z Boha.

To je to dwoje wobličo našeje cyrkweje: Wona so zda być swētna masowa organizacija, runje tak hrēšna, njedospolna, zachodna kaž wšo zemske. Ale njemylce so, to njeje wšo, štož wēmy wo njej prajić: Wona je na založk natwarjena, kotryž je Bōh sam položil w Jezusu Chrystusu. Jeje spočatk widžimy w tym, zo Bōh z njebjes Swojeho Ducha na wučobnikow wula. Jeje stawy drje su na zemi, ale jeje hlōwa je w njebjesach. Cyrkej je potajne, njewidzōmne čelo Chrystusowe. Tuž tež wostanje njedžiwoje wšeje čłowjeskeje slabosće. Tohodla mamy ju tež lubo, dokelž je nam w njej Chrystus blisko. W.

W čichej wodze mōžeš slńco widjeć a wono mōcnje wōhrēwa, nic pak w bēžacej, pluskotacej. Tohodla dži, zo by čichi był a Chrystusowy wobraz we wutrobje nosy! a namakaš džiwy na džiwy. Z přēdowanja 1522

„Chrystus je stanyl“, tele słowa dyrbjeli z wulkimi pismikami napisać, z tak wulkimi kaž wēža, haj, kaž njebjo a zemja, zo njebychmy ničo druge widželi, slyšeli, myslili ani wēdželi, dyžli jeno tole.

Hodžijska cyrkej / Ota Wićaz

(Z „Hodžijskich idylow“ Oty Wićaza)
Stup z čicha! Nēhdze tudy pohrjebana
Je Bezela, mać Bena, japoštoła
Nas Serbow. — Rady syn so wrōćeše
Ke milej maćerinej wutrobje,
Hdyž bēše w serbskim kraju přibohow
Wōn powalił, a nowe wōltarje
We Barće, Hrodžišću a Radworju
A druhdze twarił. hdžež wot přēdowanjow,
Wot křenicow a čěžkich jednanjow
Bē wosprōcnił. — Tu nadeńdže swój pokoj!

Kak hordoznje so dwōjna wēža zbēha,
Zo by so rozhladala po Serbach,
Hdže rolu svojich wōtcow wobdzēlaja,
Što w kōždym léce Bōh jim wobradžuje,
Hač z wuhenjow so serbskich chēžow kuri,
A na blido so wšitkim wobjed staji,
Hač křesćijanskej wērje swēru dzerža! —
Ze wšitkich bokow pak so přitlōčuja

Kaž k swojej paće stadlo kurjatkow
Ke cyrkwi statne čiste statoki.

Wosrjedza wšitkich serbskich Božich domow,
We krajnje spodziwnje žohnowanej
A z plōdnosću so wšudžom kipjacej,
Mjez nimi cyrkej jako maćer steji.
A z kōždym switanjom je lubje strowi:
Najstarše swoje džowki w Chrōšćicach,
We Njeswaćidle, w Husce, w Hućinje,
Tu bělu wysoku we Bukecach,
Tri skromne w Zdžeri, w Lupoji, w Rōženće,
Najmlōdšej w Baćonju a Chwaćicach.
„Ow moje džowki, zo mi wšitke Bohu
Wy byšće w serbskej rēči služile!
Ze symjenja wy wšitke wušle sće,
Kiž swjaty Beno něhdy wusywał.“
Hdyž bije klakanje do swjatoka,
Na njeđzelach a wulkich swjatych dnjach
Pak wšitke džowki z hlosom mjedžanym
Maćeri swojej sćela wotmōlwu
A wobnowjeju swoje slubjenja.

Wulke Ždžary / Podal Zyguš

(2. pokročowanje)

Skónčnje dohladachmy so na 6 wolijowe wobrazy, kotraž nam pokazuju něhdušich duchownych tu teje cyrkwy. Najstarši z nich je wobraz 3. duchowneho po reformaciji, Dawida Cichorija, Melchior Faber, kotryž po prawym Kowarčik rōkaše, běše syn Ždžarowskeho bura. Po nim bě jeho syn Gerhard Faber z duchownym we Wulkich Ždžarach. Docyła maju Wulke Ždžary hač dotal 15. ewangelskeho duchowneho. To rēka, zo na kōždeho fararja na 30 zastojnskich lēt přindže (1540—1951)! To je spodziwnje wjele. Kaž so zda, njeje tež farske městno nihdy dlěši čas prōzdnje bylo. Tež do reformacije su tu hižom duchowni byli. To z toho spōznajemy, zo je so w lēce 1540 farske městno znova z dochodami wuhotowało.

Reformacija je lētadolhe wojowanje wubudžila, w kotrymž so stajnje njewojowaše z duchownymi brōnjemi ale druhy tež z kijemi. Na dnju někajkeho katolskeho swjateho wurahnychu Ždžarowscy pod nawjedowanjom swjeho ewangelskeho duchowneho a Kulowscy ze svojim katolskim duchownym do bitwy a zetskachu so pola Brēžkow. Hdyž bēstaj tež wobaj duchownaj přebitaj, wrōčichu so wšitcy — mnozy z krwawnej hlōwu — dom a bēchu spokojom. To bēše poslednje wojowanje.

Kajki napohlad mēješe wjes sama w prjedawšich časach? Wulke Ždžary bēchu nahladna burska wjes z někotrymi rjemjeslnikami. Ryčerkubla tu žaneho njebēše, ale jenož mjenši „Vorwerk“ Wojerowskeho knjejestwa, ke kotremuž slūsachu piwarnja, mlyn a korčma. W jeho twarjenjach bydleše něhdy kuzlar Krabat, chorwatski wyšk, kotrehož potom w Kulowje pochowachu. Do swojeje smjerće je Krabat pječa prajil, zo so zjewi čorna wrōna, přindže-li do hele, přindže-li pak do njebjes, zjewi so kołp (Schwan) na třēše korčmy. Tohodla ma korčma hač do džensnišeho kołpa we woponje, runje kaž tež wjes.

Wo spodziwnym podawku powēda Branclowa chrōnika. W lēce 1687 je so we Wulkich Ždžarach njeporadzenk narodzil ze psyčim nosom a psyčimi nohami. — Mōr je sej telko woporow žadał, zo bē

pohrjebnišćo skoro pře male. Skōnčnje dyrbjachu morwych do zhromadneho rowa pohrjebač a to k połnocy wēze. Tutōn zhromadny row wotkrychu, jako 1951 tam čelownju twarichu. Tehdom, za čas mōra, da so Strōža z Wulkich Ždžarow wufarowač do wjele zdalenišich Rakec. Ždžarowscy so tehdom pječa zapowēdžichu, čēla ze Strōže tež hišće na svojim po-

Boži dom we Wulkich Ždžarach

hrjebnišću pochowač. Strōženjo čujachu so tak skriwdženi, zo nočychu dale do Ždžarowskeje wosady sluseč. 1716 a 1719 bēstaj lēci zrudnje njeporadzenych žnjow. Drohota a hlōd bēstaj tak wulkej, zo sej ludžo chlēb pječechu ze žōldzi, pluwow a pupkow wronicy (Hundekraut). 31. žnjeńca 1852

wohen 22 statokow znič. Tež cyrkwy a šula bēstaj jara wohroženej.

Wjele by so hodžalo hišće naspomnič, wosebje tež wo zafarowanych wsach, wo Koblicach, wo Mučowje, wo Rachlowje a Bukojnje. Wo tym pozdžišo dale. Džensa njech je jenož hišće spomnjeny dōnt Bukojny. Wuhlowa jama ju 1929 podry. Bukojna pola Wulkich Ždžarow je so z tym zhubila. Nastala pak je nowa wjes Werminghoff, kotraž džens rēka Knappenrode — Hōrnikecy. Tuta nowa wjes je cyrkwinse „džowka“ Wulkich Ždžarow, to rēka, zo ju Ždžarowski farar wobstara. W Hōrnikecach maju baraku z nowymi pišćelemi (1947), w kotrejž so porjadnje Boža služba swječi.

Z přenjej poloju našeho lētstotka je so wašnje wosady zasadnje přemēnilo. Swōj burski raz je zhubila. Hižom 1911 pisaše chronista: „Nic jenož po rēci, ale tež po cylvm žiwjenju a zežiwjenju so wosada přemēnja. Čichi, ryzy burski raz drje so za wšē časy pominje.“ K tomu je tež zawērnje dōšlo. Chrōnika pokročuje: „Njech je tak abo tak, my přitōmni mamy za přichodnych jenož jene přeče, zo bychy tež woni za žiwjenje a smjerc, za čas a wēčnost založili na tu skału, kotraž wēčnje wostanje, na našeho wēčneho Zbōžnika a Wumožnika Jezom Chrysta, kotryž je chwaleny do wēčnosti.“ Přel. W.

Bjez kamjenja / Podal W.

Augustowe žiwjenje bē bjez staroscow a čerpenja. Chceš jemu to zawidžeč? Njeje naše žiwjenje tak wjele hōdne kaž smy so w nim nastarali? Chwaleny budž pak kōždy, kotryž je hdy prawdosće a wērnosće dla čerpił! Naš Knjez nam praji: Zbōžni sće, hdyž was mojeho mjena dla přescēhuja. Čłowjeske žiwjenje bjez wysokich mysłow, bjez čisteje, horliweje, woporniweje pobožnosće je kaž slepy pjeršćen, z kotrehož je drohotny kamjeń wupadny. Wōn do njeho slūsā. Jezus chce, zo bychmy swētlo swēta byli. Što čini twoje žiwjenje wažne a drohotne?

Hōdne žiwjenje, to wēmy, je jenož mōžne, hdyž je twarimy na kruty založk. Augustowe žiwjenje bē lohke kaž ptače hnēzdzičko. Za njo njebē žaneho rōžkateho

kamjenja trjeba. Bjezbōžny tohodla njebē. To njesmēmy prajič, ale kemši chodžić, w Swjatym pismje čitač, k Bohu so modlič, haj, na Bohu sej myslīč, bē jemu pře sprōčniwe.

W mērcowskim čisle započach wam powēdač wo žiwjenju našeho wotročka Augusta. Jeho žiwjenje bjez staroscow, bjez zrudoby, ale tež bjez wulkeho wjesela mjenowach žiwjenje bjez kamjenja.

Mjez tym smy jutry swječili a slūsachmy w jutrownym scēnju wo wulkim kamjenju před Jezusowym rowom, zo so žony stysknje prašachu: Što wotwali nam kamjeń wot rowowych durjow?

Je na tamnym jutrownym rānju zawērnje to jich wulka zrudoba jenož byla, zo bē row z wulkim kamjenjom zawrēty? Njeby-li

jim žádnym kamjeń zadźewał Jezusowe ćelo žalbować, što drje bych potom mjez sobu skorziło? „Zo dyrbbeše naš mištr w Jeruzalemje wumréc. Něk tu leži w rowje Arimatije. Njemóžeše doma, w rjanej Galilejskej wumréc, zo bychmy jeho móhli do rowa jeho wótcow pochować?“ Abo bychy ze zrudobu na jeho hrózbnu smjerć spominale, ale jich woprawdźita zrudoba pak njebě ani wulki kamjeń před rowom, ani cuzy row w Jeruzalemje, ani hrózbnosć jeho smjerće, ale zrudne běchu jeho smjerće dla. Swojeho mištra mějachu lubo a něk so jim po nim styskaše. Kamjeń před rowom bě jenož zawodzewace mjeno jich styskneho žarowanja wo Jezusa.

Tajka zrudoba bě našemu Augustej njeznata. Wón nikoho tak lubo njeměješe, zo by smjerć jeho takle móhla wurudzić. Haj, smjerć jemu docyla žádnym problem njeběše. Wón wědžeše, zo kóždy čłowjek jónu wumrěje, a to jemu dosahaše. Jenož sćicha so mały kusk před swojej samsnej smjerću boješe, ale tuteje schowaneje bojosće so kaž kusk hańbowaše. Žedźenje za wěčnym žiwjenjom? Přewinjenje smjerće? Zbóžna jutrowna powěsć? To běchu jemu njetrjebawše starosće!

Wón tež swoje žiwjenje njebě na rózknym kamjeń natwarił, kotryž je naš Knjez Chrystus. Za tajku lochku hětku wšak tež žádnym rózknym kamjeń njetrjebaš. Wón njebě bjezbóžny, ale wo Boha so njestaraše. Jeho žiwjenje bě lochka sloma a nic kamjeń čěžke kaž někotrežkuli druge žiwjenje.

40 lět z kěbětarijom

Minakał. Knjez Hermann Henč, kiž je tež sobustaw cyrkwinskeho předsydstwa, služi ze wšej swěru 40 lět Minakalskej wosadze jako kěbětari. Hižo jako hólc je wón swojemu nanaj pomhał při tepjenju cyrkwinskih železnych kachlow. Wón je přeco w cyrkwi sprawnje zastupował zajimy serbskich wosadnych. Ženje njeje so najprjedy prašał, hač změje ze swojeje služby někajki wužitk. Wšak je wón inflaciju a pjenježne reformy sam dožiwił a wě, zo pjenježny čłowjek ani lěpšeho ani zbo-

Chceš jemu to zawidjeć? Skoda wšak, zo so čłowjekojko počěžuja z kamjenjemi hordosće, zawisće, hidy a druhich hrěchow. Ale tamne kamjenje, kotrež nam napoloža lubosć, wěrnosć, pócćiwosć, činja naše žiwjenje hódné, su tak rjec dejmanty w pjeršćenju našeho žiwjenja.

Minakał. Sobotu, 28. februara, woswjeći Miklišec wowka we Łomsku swoje 90. narodniny. Hačrunjež čězko slyši a po wójnje dospójnje woslepi, ma wona žiwy zajim za cyrkej. Njedźelu, 1. měrca, spominachmy na tutón dzeń hromadze ze swójbnyimi a přecelstwom. Słyšachmy znowa słowa psalmisty: „Chwal Knjeza, moja duša a štož we mni je, jeho swjate mjeno. Chwal Knjeza, moja duša a njezapomń jeho dobrotow.“ (Ps. 103.) Spěwachmy hromadze „Budź chwalba Bohu samemu“ a „Knjeza chwal, duša, chwal mócného, čestného Krala“. Miklišec wowka je najstarša wosoba we Łomsku; we wosadze je najstarša Kěžnikowa w Lipiču.

Minakał. 1. meje chce so knježna Helena Biesoldtec z Minakala na wuslužbu podać. Z lěta 1915, po smjerći swójeho nana, je službu w pősće wobstarala. Wona ma stajnje dobre zrozumjenje za wšě cyrkwinske naležnosće a je wose-

bje mjez žonami za zwonkowe misionstwo džělała. Móžemy so wjeselić a Boha chwalić, zo wón nam přeco da widjeć swědkow wěry, kotřiž so wěry njehańbuja. „Přetož ja so njehańbuju ewangelija wo Chrystusu; přetož je móc Boha, kotraž zbóžnych čini wšitkich, kotřiž na to wěrja.“ (Na Romskich 1. 16.) Bóh Knjez daj jej hišće chwilkú čieheho wotpočinka a wodychnjenja!

Njeswaćidlo. Po 35 lětnym swěrnyim prócowanju zložo městopředsyda Njeswaćidlskeho cyrkwinskeho předstejerstwa, knjez blidarski mištr August Schubert, swoje zastojnstwo staroby a chorowatosće dla. 1912 přewza cyrkwinski pokladnju, kotruž je pilnje a swěru wobstaral hač do 1947. Do cyrkwinskeho předstejerstwa bu za čas njeboh fararja Waltarja woleny a je był něk třom fararjam ze spuščonym pomocnikom. Jako wustojny blidar je pomhał twarić Zarěčansku kapalu, je sobu wobnowił Njeswaćidlsku cyrkej 1934. Nanajrjeńšo pak dopokazuja jeho dokonjane mištrstwo blidarske džěla w znowanwarjenym Božim domje. Bóh Knjez zaplać jemu wšo jeho swěrne prócowanje! W.

Njeswaćidlo. Wojnarski mištr Pawoł Pěčka a jeho mandželska Berta rodž. Hilec móžeštaj 5. meje 1953 strowaj swój zloty kwas swjećić. Swjatočnosć w Zarěčanskej kapalce steješe pod heslom: Spěwajće Knjezej nowy kěrluš, přetož wón čini dźiwy! Swěrnaj spěwaštaj Pěčkej staršej Bohu Knjezej tež w času wulkeje zrudoby, jako jimaj syn padny. Bóh spožć jimaj miłosćiwje, zo byštaj jónu móhloj Bohu nowy kěrluš spěwać z rozswětlenej wutrobu bjez kóždeje wobćežnosće a zrudoby. — „Pomhaj Bóh“ přeje swojimaj čitarjomaj z Boha čichi a pokojny wječor žiwjenja. W.

Porjedženka

W 6. čisle PB strona 2 pod „Hodžij“ w 2. rjadce w 23. rynčku ma rěkać biskop E i k o abo A i c o (nic Eikrateo Arco).

W 3. rjadce na 25. rynčku ma rěkać Bruna II. (nic Benna II.).

Str. 3 na 1. rjadce na 18. a na 22. rynčkomaj ma rěkać Finkler (Fiekler).